

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 145/2018 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunta (StVM 35/2018 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Lain tarkoituksena on turvata korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut valtakunnallisesti ja parantaa palvelujen laatua ja saatavuutta.

2 §

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon oikeutetut

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuoltoon on oikeutettu:

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

1) opiskelija, joka suorittaa yliopistolain (558/2009) 7 §:ssä tarkoitettua alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, lukuun ottamatta tilauskoulutusopiskelijaa;

2) opiskelija, joka suorittaa ammattikorkeakoululain (932/2014) 11 §:ssä tarkoitettua ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa, lukuun ottamatta tilauskoulutusopiskelijaa;

3) opiskelija, joka suorittaa Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain (1164/2013) 14 §:ssä tarkoitettua ammattikorkeakoulututkintoa, lukuun ottamatta tilauskoulutusopiskelijaa;

4) opiskelija, joka suorittaa Maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa laissa (1121/2008) tarkoitettuja muita kuin upseerin virkaan vaadittavia sotatieteellisiä ja sotilasammattillisia opintoja.

Lisäksi edellytyksenä on, että 1 momentin 1—3 kohdassa tarkoitettu opiskelija on ilmoittautunut läsnä olevaksi yliopistolain 39 §:n, ammattikorkeakoululain 29 §:n tai Poliisiammattikorkeakoulusta annetun lain 30 §:n mukaisesti.

Oikeus käyttää opiskeluterveydenhuollon palveluja jatkuu sen lukukauden tai lukuvuoden loppuun asti, jolle opiskelija on ilmoittautunut läsnä olevaksi.

3 §

Opiskeluterveydenhuolto

Tässä laissa opiskeluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §:ssä tarkoitettua opiskeluterveydenhuoltoa korkeakouluopiskelijoille.

4 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tässä laissa tarkoitettuun palveluntuottajaan sovelletaan lisäksi yksityisestä terveydenhuollosta annettua lakia (152/1990) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) tässä laissa tarkoitettujen tehtävien osalta.

Tässä laissa tarkoitettuja palveluja tuottaessa on noudatettava, mitä terveydenhuollon palveluista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon yleis- ja erityislainsäädännössä. Asiakkaan ja potilaan asemasta ja oikeuksista säädetään potilaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (785/1992).

5 §

Opiskeluterveydenhuollon seuranta, ohjaus ja kehittäminen

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämisen yleinen seuranta kuuluu sosiaali- ja terveysministeriölle.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon yleinen ohjaus ja kehittäminen kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

6 §

Opiskeluterveydenhuollon järjestäminen

Kansaneläkelaitos vastaa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistä valtakunnallisesti.

7 §

Kansaneläkelaitoksen tehtävät

Kansaneläkelaitos huolehtii korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelujen riittävästä saatavuudesta ja saavutettavuudesta valtakunnallisesti sekä hyväksyy opiskeluterveydenhuollon palveluverkon.

Kansaneläkelaitoksen on seurattava ja arvioitava järjestämänsä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon laatua ja vaikuttavuutta sekä kustannuksia, tuottavuutta ja taloudellisuutta.

Kansaneläkelaitoksen on huolehdittava siitä, että opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamisessa käytetään toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa tietoa toiminnan laadusta, vaikuttavuudesta ja kustannuksista.

8 §

Opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottaminen

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö tuottaa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut valtakunnallisesti.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on tuotettava opiskeluterveydenhuollon palvelut pääosin omana toimintanaan. Jos tämän lain mukaista tuottamisvelvollisuutta ei voida muuten toteuttaa, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö voi hankkia omaa toimintaansa täydentäviä opiskeluterveydenhuollon palveluja muulta palveluntuottajalta noudattaen julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annettua lakia (1397/2016). Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö vastaa alihankkijan yksittäiselle opiskelijalle antamasta palvelusta ja on kokonaisvastuussa yksittäisen opiskelijan saamista opiskeluterveydenhuollon palveluista.

9 §

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tehtävät

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on palveluja tuottaessaan huolehdittava palveluverkon toimivuudesta, resursoinnista, toiminnan kehittämisestä, ammattihenkilöstön riittävydestä ja osaamisesta, palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta sekä ammattimaisesta johtamisesta ja omavalvonnasta. Palveluja tuottaessa on käytettävä palvelujen yhteensovittamisen toteutusta koskevaa alueellista ja kansallista tietoa, tutkimukseen perustuvaa muuta tietoa sekä asiakkaiden ja henkilöstön kokemuksiin perustuvaa tietoa.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön harjoittama mahdollinen muu toiminta ei saa vaarantaa tässä laissa säädettyjen velvoitteiden täyttämistä.

10 §

Kiireettömään hoitoon pääsy

Kansaneläkelaitoksen järjestämään ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottamaan opiskeluterveydenhuoltoon sovelletaan, mitä terveydenhuoltolain 51 §:ssä säädetään perusterveydenhuollon hoitoon pääsystä.

11 §

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta

Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimii valtioneuvoston kolmeksi vuodeksi kerrallaan asettama korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunta.

Neuvottelukunnassa ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Kansaneläkelaitos, Suomen Kuntaliitto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö, yliopistot ja ammattikorkeakoulut, ylioppilaskunnat ja opiskelijakunnat.

Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan tehtävänä on:

- 1) seurata korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon järjestämistä;
- 2) ohjata ja seurata Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottaman opiskeluterveydenhuollon toteutumista;
- 3) kehittää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottamaa opiskeluterveydenhuoltoa;
- 4) edistää Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tuottaman opiskeluterveydenhuollon ja kuntien järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun terveydenhuollon yhteensovittamista;
- 5) seurata palveluverkkoa ja opiskeluterveydenhuollon palvelujen toteutumista, palvelujen käyttöä ja tarvetta valtakunnallisesti sekä opiskelijoiden tyytyväisyyttä palveluihin.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon neuvottelukunnan kokoonpanosta, asettamisesta ja tehtävistä.

12 §

Palvelujen yhteensovittaminen muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa

Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on sovitettava yhteen opiskeluterveydenhuollon palvelut muihin sosiaali- ja terveystalouteen sekä kuntoutuspalveluihin yhteistyössä kuntien ja muiden palveluja järjestävien tahojen kanssa. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen ja Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön on turvattava palvelukokonaisuuden ja sujuvien palveluketjujen toteutuminen yhteistyössä kunnan järjestämän opiskeluterveydenhuollon ja muun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kuntoutuspalvelujen järjestäjien kanssa.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

13 §

Palvelujen tuottamisessa syntyvät häiriötilanteet

Tilanteessa, jossa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö ei pysty tuottamaan opiskeluterveydenhuollon palveluja tässä laissa edellytetyllä tavalla, Kansaneläkelaitoksen on järjestettävä palvelut muulla tavalla.

2 luku

Opiskeluterveydenhuollon rahoitus

14 §

Opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävät kustannukset

Opiskeluterveydenhuollon hyväksyttäviä kustannuksia ovat opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta aiheutuvat tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset ottaen huomioon laatua, vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevat Kansaneläkelaitoksen järjestämisvastuullaan asettamat tavoitteet.

Opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävät kokonaiskustannukset muodostuvat opiskelijalle annettavien opiskeluterveydenhuollon palvelujen opiskelijakohtaisesta hyväksyttävästä kustannuksesta kerrottuna läsnä olevaksi ilmoittautuneiden korkeakouluopiskelijoiden määrällä.

15 §

Arvio hyväksyttävistä kustannuksista

Sosiaali- ja terveysministeriö laatii vuosittain arvion 14 §:ssä tarkoitetuista opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävistä kustannuksista. Arvio perustuu opiskeluterveydenhuollon palvelujen tarpeeseen, saatavuuteen, taloudellisuuteen ja vaikuttavuuteen. Arviossa otetaan huomioon palvelujen saatavuuden toteutunut kehitys ja saatavuuden mahdolliset ongelmat sekä kustannustason muutos.

Sosiaali- ja terveysministeriön laatima arvio perustuu:

- 1) Kansaneläkelaitoksen toimittamiin 21 §:ssä tarkoitettuihin ja muihin selvityksiin ja arvioihin;
- 2) Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen keräämään opiskeluterveydenhuoltoa koskevaan tietoon;
- 3) muihin käytettävissä oleviin sekä korkeakouluopiskelijoiden että muiden opiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon tilaa koskeviin selvityksiin ja tietoihin.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

16 §

Hyväksyttävien kustannusten tarkistaminen

Hyväksyttävät kustannukset tarkistetaan vuosittain 15 §:ssä tarkoitetun arvioinnin perusteella, kuitenkin enintään työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:n 1 momentissa tarkoitetulla palkkaker-toimella.

Eduskunta päättää vuosittain opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävistä kustannuksista ja valtion rahoituksesta valtion talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Hyväksyttävien kustannusten tarkistuksessa on 1 momentista poiketen otettava huomioon opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamista koskeva muutos, joka johtuu laista tai asetuksesta taikka toimintaympäristön olennaisesta muutoksesta.

17 §

Rahoituksen periaatteet

Opiskeluterveydenhuollon rahoitus koostuu opiskelijoiden Kansaneläkelaitokselle suorittamista 24 §:ssä tarkoitetuista terveydenhoitomaksuista ja valtion Kansaneläkelaitokselle maksamasta rahoituksesta.

Valtion varoista rahoitetaan 77 prosenttia opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Opiskelijoilta perittävillä terveydenhoitomaksuilla rahoitetaan 23 prosenttia opiskeluterveydenhuollon hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

Jos opiskelijoiden terveydenhoitomaksut eivät jonakin vuonna kata kokonaan 23:a prosenttia hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, puuttuva osuus rahoitetaan 2 momentista poiketen valtion varoista. Jos opiskelijoiden terveydenhoitomaksut ovat jonakin vuonna enemmän kuin 23 prosenttia hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista, ylittävää osuutta ei palauteta opiskelijoille.

18 §

Opiskeluterveydenhuollon lisärahoitus ennakoimattomassa tilanteessa

Sen lisäksi, mitä 17 §:ssä säädetään, valtio vastaa siitä, että Kansaneläkelaitoksen käytettävissä on korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon riittävä rahoitus, jos se on välttämätöntä opiskeluterveydenhuollon palvelujen saatavuuden turvaamiseksi äkillisestä ja ennakoimattomasta syystä johtuen.

19 §

Valtion rahoitusosuuden suoritukset

Valtio suorittaa Kansaneläkelaitokselle neljässä erässä vuoden aikana tämän lain nojalla järjestettävän opiskeluterveydenhuollon valtion rahoitusosuuden. Kansaneläkelaitoksen on kymmenen pankkipäivää ennen kunkin erän maksupäivää ilmoitettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtion maksuerän suuruus.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

20 §

Kansaneläkelaitoksen toimintakulut

Valtio korvaa Kansaneläkelaitokselle tämän lain toimeenpanosta aiheutuvat toimintakulut siten kuin Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:ssä säädetään.

21 §

Kansaneläkelaitoksen selvitykset ja arvio

Kansaneläkelaitoksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle selvitykset Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön edellisenä vuonna tuottaman opiskeluterveydenhuollon toteutumisesta.

Kansaneläkelaitoksen on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle arvio seuraavalle vuodelle vahvistettavasta opiskelijoiden terveydenhoitomaksun suuruudesta.

3 luku

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle suoritettava korvaus

22 §

Korvauksen maksaminen

Kansaneläkelaitos maksaa korvauksen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta aiheutuvista kustannuksista. Korvaus perustuu opiskelija-kohtaiseen hyväksyttävään kustannukseen ja arvioon opiskelijamäärästä.

Korvausta määrittäessään Kansaneläkelaitos ottaa huomioon opiskeluterveydenhuollon käyttökustannukset ja perustamiskustannukset sekä Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön hallintokustannuksista sen osan, joka kohdistuu tämän lain mukaiseen toimintaan.

Kansaneläkelaitos suorittaa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle korvauksen neljässä erässä vuoden aikana.

Korvauksen määrä tarkistetaan lopullisen opiskelijamäärän mukaisesti. Lopullinen opiskelijamäärä on kevät- ja syyslukukausien opiskelijamäärien keskiarvo. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset korvauksen määrän tarkistamisesta.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön tili- ja toimintakauden päätyttyä Kansaneläkelaitos tarkastaa opiskeluterveydenhuollon tuottamisesta aiheutuneet kustannukset ja toiminnalle asetettujen laatua, vaikuttavuutta, taloudellisuutta ja tuottavuutta koskevien tavoitteiden toteutumisen.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

23 §

Takaisinperintä ja lisäsuoritus

Jos Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on käyttänyt korvausta muuhun kuin tämän lain mukaiseen toimintaan, Kansaneläkelaitos tekee päätöksen korvauksen takaisinperinnästä.

Jos Kansaneläkelaitos havaitsee 22 §:n 4 momentissa tarkoitettua tarkistusta suorittaessaan, että korvausta on maksettu liikaa, se tekee päätöksen liikaa maksetun korvauksen takaisinperinnästä. Jos tarkistuksen perusteella Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöllä on oikeus lisäkorvaukseen, Kansaneläkelaitos maksaa lisäkorvauksen sen jälkeen, kun korvauksen tarkistus on tehty.

Takaisinperintä tai lisäsuoritus voidaan ottaa huomioon seuraavissa Kansaneläkelaitoksen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle maksamissa korvauksen maksuerissä.

4 luku

Terveydenhoitomaksu

24 §

Terveydenhoitomaksun maksuvelvollisuus

Tämän lain 2 §:ssä tarkoitettun korkeakouluopiskelijan, joka on ilmoittautunut läsnä olevaksi oppilaitokseen tai opiskelee Maanpuolustuskorkeakoulussa muita kuin upseerin virkaan vaadittavia sotatieteellisiä ja sotilasammattillisia opintoja, on suoritettava lukukausikohtainen terveydenhoitomaksu Kansaneläkelaitokselle.

Kevätlukukauden maksu on suoritettava viimeistään tammikuun 31 päivänä ja syyslukukauden maksu viimeistään syyskuun 30 päivänä. Jos opiskelija ilmoittautuu läsnä olevaksi opiskelijaksi kevätlukukaudelle tammikuun 31 päivän jälkeen, maksu on suoritettava viimeistään 31 päivänä heinäkuuta. Jos opiskelija ilmoittautuu läsnä olevaksi opiskelijaksi syyslukukaudelle syyskuun 30 päivän jälkeen, maksu on suoritettava viimeistään 31 päivänä joulukuuta.

25 §

Terveydenhoitomaksun suuruus

Terveydenhoitomaksun suuruus määrätään siten, että valtion rahoitusosuudella ja terveydenhoitomaksun tuotoilla katetaan 14 §:ssä tarkoitettut hyväksyttävät opiskeluterveydenhuollon kustannukset. Maksua määrättäessä noudatetaan, mitä 17 §:ssä säädetään opiskeluterveydenhuollon rahoitusosuuksista. Terveydenhoitomaksun suuruus määrätään siten, että opiskelijoiden rahoitusosuus jaetaan arvioidulla läsnä oleviksi ilmoittautuneiden opiskelijoiden määrällä. Terveydenhoitomaksu on saman suuruinen kaikille opiskelijoille.

Terveydenhoitomaksun suuruudesta säädetään vuosittain ennen marraskuun 30 päivää annettavalla valtioneuvoston asetuksella.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

26 §

Maksuunpanopäätös

Kansaneläkelaitos antaa opiskelijalle hänen pyynnöstään terveydenhoitomaksua koskevan maksuunpanopäätöksen.

27 §

Terveydenhoitomaksun periminen ja viivästymismaksu

Jos terveydenhoitomaksu maksetaan määräajan jälkeen, peritään kiinteä viivästymismaksu. Viivästymismaksun suuruus voi olla enintään 15 prosenttia terveydenhoitomaksun määrästä. Viivästymismaksun suuruudesta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Jos opiskelija ei maksa terveydenhoitomaksua määräajassa, Kansaneläkelaitoksen on lähetettävä opiskelijalle maksumuistutus. Korkeakouluopiskelijan terveydenhoitomaksu ja viivästymismaksu ovat suoraan ulosottokelpoisia. Maksut peritään, ja ne vanhentuvat siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Vanhentuminen lasketaan maksun tämän lain 24 §:n 2 momentissa säädetystä eräntymisestä.

28 §

Terveydenhoitomaksun kuittaaminen

Terveydenhoitomaksu ja viivästymismaksu voidaan kuitata Kansaneläkelaitoksen myöhemmin maksamasta etuudesta. Ilman opiskelijan suostumusta kuittaaminen voidaan kuitenkin kohdistaa vain opintotukilain (65/1994) perusteella maksettavaan opintorahaan.

5 luku

Rekisterit ja tietojen luovuttaminen

29 §

Potilastietojen rekisterinpito

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitettu rekisterinpitäjä sen tuottamisvastuulle kuuluvassa toiminnassa syntyneille terveydenhuollon potilasasiakirjoille. Lain 13 §:ssä tarkoitettussa tilanteessa Kansaneläkelaitos toimii rekisterinpitäjänä edellä säädetystä poiketen.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

30 §

Maksutietojen rekisterinpito

Kansaneläkelaitos on terveydenhoitomaksun keräämiseen liittyvien maksutietojen rekisterinpitäjä.

31 §

Tiedonsaanti ja tietojen luovutus

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta ja korkeakouluilta terveydenhoitomaksun keräämistä varten tarvittavat tiedot. Tällaisia tietoja ovat korkeakoulun nimi ja oppilaitosnumero, suoritettava tutkinto, opiskelijan nimi, henkilötunnus ja tarvittavat yhteystiedot, läsnäolotiedot ja muut maksun perimistä varten välttämättömät tiedot.

Kansaneläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada pyynnöstä salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä korvauksetta käsiteltävänä olevan tämän lain 3 ja 4 luvun mukaisen asian ratkaisemiseksi välttämättömät tiedot ulosottoviranomaiselta, yleiseltä tuomioistuimelta, sosiaali- ja terveydenhuollon lupaviranomaiselta sekä muulta valtion viranomaiselta.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yksittäistapauksessa käsitellä tässä laissa tarkoitetun terveydenhoitomaksun perinnässä muiden Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien etuuskien ratkaisemista ja muiden saatavien perintää varten kerättyjä tietoja, jos ne ovat välttämättömiä asian ratkaisemiseksi ja Kansaneläkelaitoksella olisi oikeus muutoinkin saada tiedot erikseen.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä ja korvauksetta Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöltä järjestämänsä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon saatavuuden, saavutettavuuden, laadun, vaikuttavuuden, taloudellisuuden, tuottavuuden ja jatkuvan kehityksen seuraamiseksi ja arvioimiseksi tarvitsemiaan tietoja. Nämä tiedot eivät saa sisältää henkilötietoja. Lisäksi Kansaneläkelaitoksella on oikeus tarkastaa säätiön kirjanpito ja suorittaa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön toimintaan ja tiloihin kohdistuva arviointi ennalta ilmoitettuna ajankohtana. Kansaneläkelaitoksen oikeus saada tässä momentissa tarkoitetut tiedot koskee myös Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön muilta palveluntuottajilta hankkimia tässä laissa tarkoitettuja palveluja.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö on velvollinen toimittamaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen ylläpitämään perusterveydenhuollon avohoidon hoitoilmoitusrekisteriin tarvittavat tiedot.

32 §

Teknisen yhteyden käyttö rekisteritietojen luovutuksessa

Edellä 31 §:ssä tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa myös teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja pyytävän on esitettävä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

6 luku

Erinäiset säännökset

33 §

Palvelujen kieli

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja 8 §:ssä tarkoitetun alihankkijan tämän lain mukaiseen toimintaan sovelletaan kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003), viittomakielilakia (359/2015) ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 2, 3 ja 4 §:ää, jollei muussa laissa toisin säädetä.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja 8 §:ssä tarkoitetun alihankkijan on järjestettävä palvelunsa sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisessä kunnassa siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi. Yksikielisessä kunnassa palvelut järjestetään kunnan kielellä siten, että asiakkaalla on oikeus käyttää suomen tai ruotsin kieltä. Asiakkaalla on oikeus käyttää saamen kieltä saamelaisten kotiseutualueella tuotettavissa opiskeluterveydenhuollon palveluissa siten kuin saamen kielilaissa säädetään.

Jos terveydenhuollon henkilöstö ei hallitse muuta kuin suomen tai ruotsin kieltä tai asiakas ei aisti- tai puhevamman tai muun syyn vuoksi voi tulla ymmärretyksi, on palveluja annettaessa mahdollisuuksien mukaan huolehdittava tulkitsemisesta ja tulkin hankkimisesta.

Palveluja tuottaessa on Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja 8 §:ssä tarkoitetun alihankkijan lisäksi huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset voivat tässä laissa tarkoitettuja palveluja käyttäessään tarvittaessa käyttää omaa, joko suomen, islannin, norjan, ruotsin tai tanskan kieltä. Tällöin on mahdollisuuksien mukaan huolehdittava siitä, että Pohjoismaiden kansalaiset saavat tarvittavan tulkkauksen- ja käännösavun.

34 §

Käyttämättä jätetystä ajasta perittävä maksu

Jos henkilö on varannut ennakolta vastaanottoajan palvelun saamiseksi ja hän on ilman hyväksyttävää syytä jäänyt saapumatta varattuna aikana vastaanotolle, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö perii häneltä valtioneuvoston asetuksella säädettävän suuruisen maksun.

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö tekee opiskelijalle hänen pyynnöstään käyttämättä jätettyä aikaa koskevan maksuunpanopäätöksen.

35 §

Valvonta

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto valvoo Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön ja 8 §:ssä tarkoitetun alihankkijan toiminnan lainmukaisuutta siten kuin Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta annetussa laissa (669/2008) säädetään.

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

36 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu

Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön palveluksessa oleviin henkilöihin sovelletaan rikoslain (39/1889) 40 luvun rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Mitä 1 momentissa säädetään, koskee myös muun palveluntuottajan palveluksessa olevia heidän suorittaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä.

37 §

Muutoksenhaku

Tämän lain 22, 23, 26 ja 27 §:ssä tarkoitettuun Kansaneläkelaitoksen päätökseen saa vaatia oikaisua Kansaneläkelaitokselta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämän lain 34 §:ssä tarkoitettuun Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön päätökseen saa vaatia oikaisua Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiöltä siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

38 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20   .

Jos valtion talousarviossa opiskeluterveydenhuoltoon myönnetty rahoitus osoittautuu riittämättömäksi ammattikorkeakouluopiskelijoiden ennakoimattomasta palvelutarpeesta johtuen, voidaan ensimmäisten kolmen vuoden aikana lain voimaantulosta myöntää vuosittain toimintaan lisärahoitusta.

Syksyllä 2020 läsnä olevaksi ilmoittautuvat yliopisto-opiskelijat suorittavat ylioppilaskunnan jäsenmaksun yhteydessä maksettavasta lukuvuoden 2020—2021 terveydenhoitomaksusta ylioppilaskunnalle vain syyslukukauden osuuden. Tämän lain mukainen terveydenhoitomaksu maksetaan Kansaneläkelaitokselle kevätlukukaudesta 2021 alkaen.

Laki

terveydenhuoltolain 17 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §, sellaisena kuin se on osaksi laissa 551/2017, seuraavasti:

17 §

Opiskeluterveydenhuolto

Kunnan perusterveydenhuollon on järjestettävä opiskeluterveydenhuollon palvelut alueellaan sijaitsevien lukioiden ja ammatillista koulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän koti-paikastaan riippumatta. Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (/) säädetään Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta järjestää opiskeluterveydenhuolto korkeakoulujen opiskelijoille.

Opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät:

1) oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein;

2) opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukyvyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät lukion ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti;

3) perusterveydenhuollon terveyden- ja sairaanhoitopalvelut, mukaan lukien mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto;

4) opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen, opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai -hoitoon ohjaaminen sekä psykoterapiaan ohjaamisen edellyttämä hoito ja lausunto.

Opiskeluterveydenhuoltoon kuuluu myös opiskelijan muun kuin oppisopimukseen perustuvan työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja työharjoittelun aikainen terveydenhuolto.

Kunnan perusterveydenhuollon ja Kansaneläkelaitoksen on opiskeluterveydenhuollon palveluja järjestäessään toimittava yhteistyössä alaikäisen opiskelijan vanhempien ja huoltajien, muun opiskelijahuolto- ja opetushenkilöstön, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön sekä muiden tarvittavien tahojen kanssa.

Opiskeluterveydenhuolto on osa oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaista opiskeluhuoltoa sekä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 99 §:n 3 momentin mukaista opiskelijahuoltoa. Kunnan perusterveydenhuollosta vastaavan viranomaisen tulee osallistua lukiolain (714/2018) 12 §:ssä tarkoitetun opetussuunnitelman ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n 1 momentissa tarkoitettujen opiskelijahuollon järjestämistapojen laatimiseen siltä osin kuin ne koskevat opiskelijahuoltoa sekä oppilaitoksen ja kodin välistä yhteistyötä.

Tämä laki tulee voimaan   päivänä   kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

Laki

sairausvakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 13 luvun 11—14 § ja 18 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisina kuin ne ovat, 13 luvun 11—14 § laissa 840/2005 ja 18 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 1113/2005, sekä
muutetaan 18 luvun 11 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena kuin se on laissa 986/2008, seuraavasti:

18 luku

Sairausvakuutusrahasto ja vakuutusmaksut

11 §

Työtulovakuutuksen kulut

Sairausvakuutusrahastosta maksettavia työtulovakuutuksen kuluja ovat:

3) 13 luvussa tarkoitetut työterveyshuollon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaukset;

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 _____.

Kansaneläkelaitos voi tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten perusteella suorittaa Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle korvauksen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön 31 päivään joulukuuta 2020 asti toteuttaman yliopisto-opiskelijoiden perusterveydenhuollon kustannuksista kesäkuun 30 päivään 2021 mennessä.

Laki

yliopistolain 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yliopistolain (558/2009) 46 §:n 2 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1367/2018, seuraavasti:

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

46 §

Ylioppilaskunta

Ylioppilaskunnan erityisenä tehtävänä on:
-----

2) osallistua tarvittaessa terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §:ssä ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (/) säädettyjen opiskeluterveydenhuoltoa koskevien tehtävien toteuttamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Laki

ammattikorkeakoululain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ammattikorkeakoululain (932/2014) 41 §:n 1 momentin 2 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1368/2018, seuraavasti:

41 §

Opiskelijakunta

Ammattikorkeakoulussa on opiskelijakunta, johon voivat kuulua tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevat opiskelijat. Opiskelijakunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita ammattikorkeakoulun opiskelijoita. Opiskelijakunnan tarkoituksena on toimia jäsentensä yhdysiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään. Opiskelijakunnan tehtävänä on omalta osaltaan valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Opiskelijakunnan erityisenä tehtävänä on:
-----

2) osallistua tarvittaessa terveydenhuoltolain (1326/2010) 17 §:ssä ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa (/) säädettyjen opiskeluterveydenhuoltoa koskevien tehtävien toteuttamiseen.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____ .

Eduskunnan vastaus EV 261/2018 vp

Helsingissä 1.3.2019

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri